

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Formannskapet - Bjugn kommune	
	Kommunestyret - Bjugn kommune	

Saksbehandler: Siv Iren Stormo Andersson, Tor Langvold og Kjetil By Rise
Asylmottak i Bjugn kommune

Vedlegg:

- 1 Vertskommune for statlige mottak
- 2 Synspunkter fra helsetjenesten vedrørende asylmottak
- 3 Tannhelse- og tolketjenester
- 4 Etablering av mottak for mennesker med midlertidig oppholdstillatelse
- 5 Samfunnsmedisinsk oppgave
- 6 Avtale Molde kommune og Utlendingsdirektoratet

Sakens bakgrunn og innhold:

Det vises til K-sak 09/30 behandlet 9.6.2009, hvor følgende vedtak ble fattet:
Kommunestyret ber rådmannen arbeide videre med saken og komme tilbake til kommunestyret med mer konkrete opplysninger før realitetsbehandling av saken.

Rådmannen og hans stab er nå klar for å legge saken frem for kommunestyret igjen. Saksfremlegget vil gå relativt grundig gjennom saksgangen for asylsøknader. Hensikten er å gi kommunestyret, og andre interesserte, innblikk i migrasjonspolitikken i Norge, og hva som eventuelt vil bli Bjugn kommunes rolle i denne dersom man går for å etablere et mottak her. Deretter tar saksfremlegget for seg lokale forhold som rådmannen har valgt å vurdere.

I tillegg til rådmannens egne medarbeidere har man hatt god bistand i saksutredningen av medisinerstudenten Kristin Vinjerui. Hun har knyttet sin samfunnsmedisinske oppgave ved det medisinskfaglige fakultet ved NTNU til vår utredning. Oppgaven legges ved saksutredningen da den gir en god skildring på hvordan studenten betrakter og vurderer helsetjenestebehov i et mottak.

Det er anslått at mer enn 200 millioner mennesker for tiden oppholder seg mer enn ett år utenfor sitt hjemland. Noen av disse er på frivillig vandring, mens noen er tvunget til å forlate sitt hjemland. Direktører i multinasjonale konserner, bygningsarbeidere, ingeniører og helsearbeidere, studenter, familiemedlemmer og illegale arbeidssøkere er alle en del av dette bildet. Den globale migrasjonen griper inn i noen av de mest sentrale områdene i nasjonal og internasjonal politikk. Stikkord er arbeidskraftbehov, økonomisk og demokratisk utvikling, handel, integrering, terror og menneskerettigheter

Hvem har ansvar for hva på migrasjonsfeltet

Stortinget

Det er Stortinget som fastlegger rammene for flyktning-, innvandrings- og integreringspolitikken. Stortinget legger også rammer for kommunenes integreringsarbeid gjennom introduksjonsloven og gjennom fastsettelse av størrelsen på integreringstilskuddet kommunene får i forbindelse med bosetting av flyktninger

Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID)

AID har det overordnede ansvaret for flyktning-, innvandrings- og integreringspolitikken. Departementet styrer UDI, IMDI og UNE blant annet gjennom lov, forskrift, budsjetter og tildelingsbrev.

Utlendingsdirektoratet (UDI)

UDI skal sørge for regulert innvandring gjennom behandling av søknader om ulike typer oppholds og arbeidstillatelser. UDI skal også sikre at flyktninger får beskyttelse gjennom behandling av asylsøknader. UDI har en målsetting om at norsk innvandrings- og flyktningpolitikk skal drives så effektivt, korrekt og hensynsfullt som mulig. Dette målet krever en rask og rett saksbehandling av alle innkomne søknader, og god service overfor brukerne.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDI)

IMDI ble opprettet 1. januar 2006, og fagfeltet integrering ble overført fra UDI. Blant IMDIs oppgaver er å iverksette statens politikk for bosetting av flyktninger og å følge opp introduksjonsloven, rett og plikt til norskopplæring og St. meld. nr. 49 (2003-2004) Mangfold gjennom inkludering og deltakelse – ansvar og frihet.

Utlendingsnemnda (UNE)

UNE er et frittstående domstollignende forvaltningsorgan som behandler klager på UDIs vedtak etter utlendingsloven og Utlendingsforskriften. Nemnda er administrativt underlagt AID. Utlendingsnemnda er overordnet UDI som lovtolkende organ, og nemndas praksis er retningsgivende for

Landinfo – utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Enheten har som oppgave å innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som UDI, UNE og AID har behov for kunnskap om. Enheten er faglig uavhengig, men administrativt tilknyttet UDI.

Sektoransvarsprinsippet

I norsk forvaltning er det et sentralt prinsipp at en offentlig sektormyndighet har ansvaret for å sørge for et likeverdig tilbud på sitt område. Et illustrerende eksempel er en kommune hvor det ligger et asylmottak. Her har kommunale utdanningsmyndigheter ansvaret for at barna i asylmottaket får et forsvarlig skoletilbud. Tilsvarende har kommunale helsemyndigheter ansvaret for et forsvarlig helsetilbud til mottaksbeboerne. Kommunen får tilskudd fra staten til dette arbeidet. På statlig nivå har Kunnskapsdepartementet (KD) og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD) med underliggende faginstanser ansvar for å følge opp den lokale gjennomføringen av oppgaver på sine områder. Arbeids- og inkluderingsdepartementet (AID) og UDI har en viktig pådriverrolle overfor andre myndigheter i dette arbeidet.

Kommunesektoren

Kommunene er sentrale i arbeidet med å legge til rette for integrering og mangfold på lokalplan. Kommunene bosetter flyktninger i samarbeid med IMDI. Fra 1. september 2004 ble kommunenes integreringsarbeid lovregulert gjennom Introduksjonsloven. Introduksjonsloven skal sørge for at flyktninger og deres familiegjensforente får individuell opplæring i norsk og samfunnskunnskap og har tiltak som forbereder dem til arbeidslivet.

Kommunene skal også sørge for at det generelle kommunale tjenestetilbudet er tilpasset en flerkulturell befolkning

Hvem kan få opphold i Norge?

En innvandrer kan få varig opphold i Norge på flere måter; som arbeidsinnvandrere, som familiegjennforent med et nært familiemedlem, eller som flyktning. I tillegg kan personer oppholde seg over kortere tidsrom i Norge gjennom studier, visum og jobb. Beskyttelse omfatter her både overføringsflyktninger og personer som har fått opphold etter søknad om asyl. Dette vil si personer som har fått asyl, annen beskyttelse, eller opphold på humanitært grunnlag.

Saksgang

1. En person kommer til Norge og registreres som asylsøker hos politiet.
2. Asylsøkeren overføres til ankomsttransitt.
3. Asylsøkeren intervjues av Utlendingsdirektoratet.
4. Antatt grunnløse asylsøknader avslås i løpet av 48 timer.
5. Asylsøkeren flyttes til et annet transittmottak eller til et ordinært mottak.
6. Asylsøknaden behandles. Tiden det tar å behandle asylsøknaden varierer.
7. Søknader fra barn som kommer til Norge alene behandles raskest.
8. Asylsøkeren får svar på asylsøknaden. Hvis vedkommende får opphold, starter arbeidet med å finne en bostedskommune (a). Hvis asylsøkeren får avslag kan vedkommende klage eller reise hjem (b).

Asylsøkere og flyktninger

En asylsøker er en person som på egenhånd og uanmeldt kommer til Norge og ber om beskyttelse og anerkjennelse som flyktning. Hvis søknaden innvilges, kalles asylsøkeren en flyktning.

Asyl:

En person har rett til asyl dersom han/hun har en velgrunnet frykt for forfølgelse på grunn av rase, religion, nasjonalitet, medlemskap i en spesiell sosial gruppe eller politisk oppfatning. Dette fremgår av artikkel 1 i FNs Flyktningkonvensjon av 1951. Med forfølgelse mener man alvorlige menneskerettskrenkelser eller andre alvorlige overgrep. Med velbegrunnet frykt mener man at det skal være en reell risiko for slike krenkelser. Forfølgelse fra hjemlandets myndigheter og fra andre, for eksempel væpnede grupperinger eller familiemedlemmer, kan være grunnlag for asyl. Det er et vilkår at hjemlandets myndigheter ikke kan gi asylsøkeren effektiv beskyttelse.

Asylmottak

Asylmottak er et frivillig botilbud med nøktern standard for alle som søker asyl i Norge. De som har krav på mottaksplass og benytter seg av denne får en viss sum utbetalt per måned. De som velger å bo privat får ikke økonomiske ytelser fra staten.

Ventetid i mottak

UDI har som mål at ventetiden i mottak skal være så kort som mulig. Rask saksbehandling kan bidra til å forkorte ventetiden. Fra 1. mai 2005 ble det et mål at asylsøkere med ukompliserte saker, som søkte etter denne datoen, ikke skulle vente lengre enn tre uker på UDIs vedtak. Videre at asylsøkere med mer kompliserte saker ikke skulle vente lengre enn syv uker. UDI har i stor grad klart å innfri disse målene for nye asylsøkere. Ved utløpet av 2005 ventet under 30 % av de boende i mottak på vedtak fra UDI. Drøyt 15 % hadde fått innvilget sin søknad og ventet på bosetting i en kommune. Resten hadde enten en klagesak til behandling i Utledningsnemnda (UNE), eller hadde ulovlig opphold og ventet på å bli uttransportert av politiet.

Opphold av andre beskyttelsesgrunner: Dersom asylsøkeren ikke oppfyller kriteriene for asyl, kan han/hun få oppholdstillatelse av beskyttelsesgrunner der som det likevel ikke vil være trygt å reise tilbake til hjemlandet. Dette kan f.eks. være på grunn av generelle uroligheter som kan medføre fare for søkerens liv, eller fordi han/hun risikerer tortur eller annen umenneskelig behandling. Det er et vilkår at hjemlandets myndigheter ikke kan gi asylsøkeren effektiv beskyttelse.

Opphold av humanitære grunner: Asylsøkeren kan få oppholdstillatelse av humanitære grunner dersom det foreligger sterke menneskelig hensyn, f.eks. alvorlige helsemessige forhold eller hensyn til mindreåriges situasjon. Dette blir ofte sett i sammenheng med vanskelige forhold i hjemlandet, f.eks. i etterkant av en krigstilstand. Når behovet for opphold av humanitære grunner er midlertidig eller andre særlige grunner tilsier det, kan tillatelsen begrenses. Dette innebærer at det kan bestemmes at tillatelsen ikke skal kunne fornyes og at det heller ikke er anledning til familiegjenforening og/eller bosettingstillatelse.

Avslag på asylsøknad

Får en asylsøker endelig avslag på asylsøknaden, må vedkommende reise ut av Norge og kan ikke søke om andre former for oppholds- og arbeidstillatelse. UDI samarbeider med *International Organization for Migration (IOM)* for å tilrettelegge for hjemreise av personer med endelig avslag på sin asylsøknad. Dette kalles frivillig retur. IOM hjelper til med planlegging, bestilling av billetter, assistanse under reisen og ved ankomst til hjemlandet, og reisepenger ved behov. Reisen til hjemlandet er gratis.

Tvungen retur er nødvendig når en person med endelig avslag på asylsøknaden ikke reiser hjem frivillig. Dersom vedkommende ikke har forlatt landet innen en fastsatt frist, er det politiet som har ansvar for å uttransportere han/henne. Vedkommende må selv dekke utgiftene ved tvungen uttransportering.

Barn i asylmottak

Utlendingsmyndighetene skal, sammen med andre sektormyndigheter, sikre at alle barn har best mulig vilkår i asylmottak. Dette gjelder både enslige mindreårige asylsøkere, barn med foresatte, og etterlatte barn. 5 055 barn bodde i norske asylmottak ved utgangen av august 2009 mot bare knapt halvparten for 4 år siden.

Utlendingsdirektoratet skiller mellom tre grupper barn i asylmottak:

- **Enslige mindreårige asylsøkere** er fellesbetegnelsen på alle barn og unge under 18 år som kommer til landet uten foreldre eller andre voksne med forelderansvar i Norge. Dette inkluderer også de som kommer til landet i følge med andre voksne som ikke har forelderansvar. Det kan være eldre søsken, tante, onkel og andre personer. I 2006 ble ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere overført til barnevernet.

- **Etterlatte barn** er barn som har kommet til Norge sammen med foreldre, eller andre foresatte, men der de voksne har etterlatt barna sine i asylmottak.

- **Barn med foreldre, eller følgespersoner som har forelderansvar.**

Norske myndigheter har en plikt til å følge FNs barnekonvensjon, både når det gjelder oppfølgingen av norske barn og barn med utenlandsk statsborgerskap. Alle barn under 16 år som bor i asylmottak har rett på skoleplass. Foresatte kan søke barnehageplass i den enkelte kommune. Det er et krav til asylmottakene at de skal være tilrettelagt barnas behov.

Vurdering:

Lokale forhold som er vurdert

Rådmannen har valgt å se på følgende områder

1. Plassering av et mottak og utnyttelse av eksisterende bygningsmasser
2. Dimensjonering av helsetilbud til asylanter i et mottak for 150 stykker
3. Skole/ opplæring
4. Dagaktivitet/ sysselsetting
5. Verdighet i tilbudet
6. Driftsmodell
7. Bemanning og kompetansebehov
8. Mulige investeringsbehov

Plassering

Etter rådmannens vurdering er det to lokalisasjoner som vil kunne være aktuell ved etablering av et mottak her i Bjugn. Det ene er å etablere et mottak mer eller mindre i/ ved Botngård Vel. Samfunnshuset har en relativ sentral beliggenhet i Botngård samtidig som det burde være enkelt å utvide gjennom å reise en boligbrakkerigg i umiddelbar tilknytning til bygget. Dagens boligbrakkerigger gir en grei standard samtidig som samfunnshuset har fasiliteter som innbyr til mye fellesaktivitet.

En sentrumsnær beliggenhet gir asylantene god tilgang til allerede etablerte skole, service og fritidsaktiviteter.

Det andre alternativet kunne vært bygget som for bjugninger er mest kjent som Oksvoll skole, og som nå eies og drives av Valsfjord Arena. Bygget bør kunne være lett tilgjengelig for ombygging, samtidig som det antakeligvis rommer en del fine fasiliteter for et asylmottak. En etablering på Oksvoll vil måtte innebære en gjennomtenkt og etablert kommunikasjon til/fra Botngård. En ombygging av bygningsmassen tilpasset et asylmottak vil kunne være attraktivt for drift i reiselivsformål, når/ dersom mottaket legges ned.

Ingen av alternativene er drøftet med eierne.

Dimensjonering av helsetjenester

Rådmannen mener det vil være nødvendig å styrke helsetjenesten med til sammen 1,5 årsverk for å kunne gi asylantene et forsvarlig og godt helsetilbud. Det er kommunens plikt å sørge for nødvendig helsehjelp til asylanter på lik linje med alle andre som oppholder seg i kommunen. Det vil være behov for lege, helsesøster og psykiatrisk sykepleie. Hvordan fordelingen bør være mellom disse tre faggruppene, vil være avhengig av hvilke asylanter vi skal ha her. Man kan forvente at unge, enslig menn vil ha større risiko for psykiske lidelser og dermed psykiatrisk sykepleie, mens familier med barn vil ha behov for helsesøster. Se vedlegg.

Dersom kommunen velger å etablere asylmottak, må også Fylkeskommunen og tannhelsetjenesten involveres. Asylanter har tydelige rettigheter også hva gjelder tannhelse. Se vedlegg.

Man kommer ikke utenom behov for tolk i arbeid med asylanter. Det er krav om at det skal brukes tolker med statsautorisasjon.

Skole/ opplæring

Ved en etablering av mottak i Bjugn kommune vil det, avhengig av alderssammensetning, kunne bli behov for grunnskoleopplæring for barn i skolepliktig alder, barnehageplasser og voksenopplæring.

Barn i skolepliktig alder har rett og plikt til opplæring. Skolene i Bjugn har noe begrenset plass i forhold til dagens skolebygg, men har god tradisjon på å finne rom og løsninger. Vallersund Oppvekstsenter er det anlegget som i dag har dårligst plass, mens Fagerenget teoretisk kan doble antallet elever uten store investeringer. Botngård skole har noe kapasitet, men vil fort kunne nå et tak i forhold til areal.

Bjugn kommune har fortsatt kompetanse på norskopplæring for minoritetsspråklige, men denne kompetansen er spredt på enhetene med hovedtyngden på Stranda Opplæringscenter. Avhengig av språklig funksjonsnivå og alderssammensetning vil det bli nødvendig med noe økt bemanning og behov for morsmåls lærere i grunnskolen.

Barnehagene i Bjugn har noe kapasitet, men ikke ubegrenset. Hvor stort behovet for barnehageplasser vil bli, er avhengig av i hvor stor grad foreldrene har ønske og behov for det. Slik det er nå, dekker UDI foreldrekontingenten for 4 og 5-åringer. Nå blir det i loven gitt en rett til barnehageplass, og da antar UDI Nord direktøren at UDI kommer til å dekke foreldrekontingenten for alle barn i mottak. Utfordringen for kommunen er å dimensjonere kapasiteten for en mengde barn som totalt sett er vanskelig å beregne. Her må man med andre ord ty til fleksible ordninger.

Mennesker med midlertidig oppholdstillatelse har rett til voksenopplæring (Norsk med samfunnskunnskap). Stranda Opplæringscenter har god kompetanse og fysisk kapasitet til å ivareta denne rettigheten, med flere lærere med kompetanse i Norsk som andrespråk. Også her vil et fullskala asylmottak kunne skape behov for økt bemanning.

Tolking og morsmålsundervisning/tospråklig fagopplæring vil bli en generell utfordring avhengig av språkgruppe. Det er et bredt kompetansemiljø i Trondheim, men dette kan bli upraktisk og kostbart.

Oppsummert vil Bjugn kommune antakelig være i stand til å gi et godt opplæringstilbud til mennesker med midlertidig oppholdstillatelse, men dette vil antakelig skape behov for økt bemanning.

Dagaktivitet og sysselsetting

I Norge sier vi gjerne at "lediggang er roten til alt vondt". Selv om man ikke skal ta for gitt at andre kulturer har den samme oppfatning av betydningen av å ha noe å gjøre, mener rådmannen at det er viktig at det legges til rette for meningsfull aktivitet. Det er minst to grunner til dette:

Nr.1: Dagaktivitet/ sysselsetting/ arbeid en viktig del av norsk hverdagsliv. Selv om mange av asylantene ikke kommer til å få bosetting i Norge, er det viktig at norsk kultur og hverdagsliv introduseres så tidlig som mulig av hensyn til de som skal bli i Norge.

Nr.2: Lediggang gir vilkår for "uhelse". I følge Antonowsky har mennesket behov for forutsigbarhet, opplevelse av mestring og meningsfullhet for å oppleve sammenheng i sitt liv. Følelsen av sammenheng påvirker i hvilken grad mennesket opplever å befinne seg i et helsekontinuum. Asylsøkere vil ut fra denne teorien være i stor fare for å utvikle "uhelse". Å ha tilbud om noe som for dem oppleves som meningsfullt å gjøre, oppleve mestring i en ellers utrygg tilværelse, kan være det som holder mennesket ved helse.

Sysselsetting kan etableres og man må se om dette kan gjøres på en slik måte at asylantene bidrar til verdiskaping i lokalsamfunnet. Rådmannen ser at et samarbeid mellom mottak og landbrukskontor, og en deltakelse i foredling av kulturlandskap, kan være ett eksempel på verdiskapende sysselsetting. Man bør også vurdere om det skal ligge noe belønning knyttet til det å delta "på arbeid".

Bjugn som kulturkommune kan også benytte seg av de impulsene som asylanter vil bringe med seg. Kulturhuset, Fosen Videregående skole og grunnskolene kan være arena for dette på en måte som er positiv og utviklende for alle parter. Ett årsverk for arbeidsleder eller lignende bør derfor ligge inne i beregningene for etablering av mottak.

Verdighet i tilbudet

Media har ofte funnet godt nyhetsstoff knyttet til norske asylmottak. Dette har vi sett i stort monn senest denne høsten. Asylmottak har enkel standard. Men hva skal være standarden her i Bjugn? - Vår egen helsetjeneste har argumentert for at en dimensjonering ikke skal ligge i det nederste sjiktet. Se vedlegg. Det samme bør gjelde standard på bygninger og fasiliteter i tilknytning til et mottak. I Bjugn har vi ingen nedlagte hotell eller nedlagte militærforlegninger som kunne vært brukt til forlegning i et asylmottak. Vi må derfor ta høyde for at slike fasiliteter må etableres på kort tid. Det realistiske vil da være å reise en forlegningsbrakke og/eller byggmodul som rommer alle de fasiliteter som et mottak for 150 mennesker krever. Rådmannen har ingen betenkeligheter med å forsvare bruk av byggmoduler til etablering av mottak, og mener standarden på disse kan forsvares og vurderes som et verdig botilbud.

Selv om UDI og staten har ambisjoner om korte opphold i asylmottak, er realiteten at veldig mange asylanter bor lenge i mottak. Samtaler med Jarlen mottak i Hemne bekrefter dette.

Alle ansatte i mottaket skal følge de til enhver tid gjeldende "UDIs etiske retningslinjer for statlige mottak". Brudd på de etiske retningslinjene regnes som brudd på driftsavtalen.

Driftsmodell

UDI følger Lov om offentlige anskaffelser når det søkes etter nye mottak. Pr.dd ligger det ute et anbud på 450/500 plasser i ordinært voksenmottak. Det betyr en blanding av familier og enslige voksne over 18 år. Det er denne sammensetningen av asylanter som etter UDI's erfaring gir de mest stabile og rolige forholdene ved et mottak.

UDI vil ikke ha mottak med mindre enn 100 plasser, helst rundt 150 plasser. Fristen for å levere tilbud denne gang er 4. november.

UDI skriver 3 års avtaler med opsjon på 3 nye år. Etter 6 år må en uansett levere nytt tilbud på et anbud dersom en ønsker å tegne en ny 3+3 avtale. UDI krever 3 måneders gjensidig oppsigelsestid.

UDI har avsluttet både kommunalt og privat drevne mottak med bakgrunn i denne klausulen fordi mottakene ikke har hatt nødvendig standard og kvalitet.

UDI's erfaring er at struktur, formaliserte avtaler og dyktige folk framstår som de viktigste suksesskriteriene.

Bemanning og kompetansebehov

Det finnes ingen klar norm på hvor stor bemanning det må være i et asylmottak, men det er ikke rom for døgnbemanning i ordinære voksenmottak. Det har Stortinget uttalt. Veldig få kommuner driver også selv mottak, så det har ikke vært enkelt å finne tydelig sammenlignbare forhold.

Allikevel vil noen funksjoner være nokså tydelige:

Daglig leder 100 %

Økonomiansvarlig 100 %

Informasjonsansvarlig og barnefaglig ansvar må tydeliggjøres.

Andre aktuelle: miljøarbeidere, vaktmester og evt arbeidsleder jf over.

Man kan på nåværende stadium kun antyde en bemanning på dagtid på ca 4-6 stykker pr dag. Det ligger strenge krav til dokumentasjon i et asylmottak. Det aller meste dokumenteres i et eget fagprogram som UDI har utviklet. Man må derfor legge godt tilrette for kontorfasiliteter

og IKT tilgang. En naturlig konsekvens vil naturligvis være at et minimum av IKT- kunnskap må til for å kunne jobbe i mottaket.

Bemanningen som nevnes her vil måtte komme i tillegg til de årsverkene som er nevnt under helsetjenestebehov.

Uansett hvem som driver mottaket, må kommunen der mottaket ligger dekke lovpålagte helse- og undervisningstjenester.

Satsene for kompensasjon til kommunene justeres og fastlegges hvert år i statsbudsjettet. I 2009 får kommunen 409 000 kroner i grunnstønad og 4 385 kroner pr. plass. Med 150 plasser, blir det 657 750 kroner, totalt 1 066 750 kroner. Dette skal dekke kommunens utgifter med økte kostnader til lovpålagte tjenester.

Mulige investeringsbehov

På dette stadiet i utredningen er det vanskelig å gi gode tall på, og oversikt over investeringsbehov ved etablering av et mottak. Rådmannen arbeider med å finne frem kostnadsoverslag på investeringer knyttet til byggemoduler. Man tilstreber å kunne legge slike frem på kommunestyrets møte.

Med utgangspunkt i teksten over, kan man se for seg ulike alternativer:

- Oksvoll skole etableres som mottak. Vil kunne etablere noen boligrom inne i eksisterende bygg, men må i tillegg ha forlegningsbrakker for de fleste. Fellesrom i skolebygget.
 - Investeringsbehov: ombygging i skolebygget + forlegningsbrakke (tomt og grunnarbeid?)
- Botngård Vel etableres som mottak. Vil kunne etablere noen boligrom inne i eksisterende bygg, men må i tillegg ha forlegningsbrakker for de fleste. Fellesrom i bygget.
 - Investeringsbehov: noe ombygging + forlegningsbrakke(tomt og grunnarbeid?)
- Mottaket etableres utelukkende med byggmoduler som rommer alle nødvendige fasiliteter.
 - Investeringsbehov: samtlige byggmoduler + evt tomt og grunnarbeid

Molde statlige mottak har 128 faste plasser og 32 stykkpris plasser. Oppstart var 15.12.2008 og full drift fra 01.04.2009.

Økonomisk omfang ved full drift er kr 2 880 000 i fast årlig overføring - indeksregulert.

Oppsummering:

UDI har hele tiden behov for nye mottaksplasser og bruker Lov om offentlige anskaffelser for å kunngjøre nye mottak. Det er hovedsaklig 4 parametre UDI legger til grunn for antakelse av tilbud. Det er: pris, bygningsmasse, beliggenhet og kvalitet. I diskusjon med UDI Nord direktøren, kom det tydelig fram at et sentrumsnært mottak var langt å foretrekke framover ett som krevde en transportordning for å fungere i forhold til plassering av servicefunksjonene.

UDI anbefaler en prosess før etablering med informasjon og folkemøte(r). Erfaringen fra folkemøter er at flesteparten av de som møter, er overveiende skeptiske til mottak (fremmedfrykt). Poenget er at kommunen ikke senere kan kritiseres for ikke å ha informert grundig nok.

Det er plan- og bygningsloven som regulerer behandlingen i egen kommune av et mottak, mao at det ikke er bestemmelser i planverket som hindrer plasseringen av et mottak.

Rådmannen legger denne gangen opp til å orientere kommunestyret om situasjonen så langt.

Rådmannen er av den oppfatning at vi ikke har nok kunnskap, særlig om den økonomiske delen av et kommunalt drevet mottak som et alternativ til et eksternt drevet mottak, og vil derfor komme tilbake til kommunestyret neste år med et fullstendig beslutningsgrunnlag.

Til det siste har rådmannen vært klar på at vi pr dd mangler administrativ kapasitet til å etablere og drive et mottak. På den annen side kan det gi kommunen større kontroll med driften og gjennom det legge standard og kvalitet i hht egne retningslinjer.

UDI er tilsynsmyndighet på selve mottaket, mens fylkesmannen fører tilsyn med barnehage, skole og helse i tråd med prinsippene for den sektoriserte stat.

Slik rådmannen erfarer situasjonen, får vi en million 2009 kroner til styrking av lovpålagte tjenester, mens driften av selve mottaket kan gi en inntekt på 2,5-3 mill kroner årlig i avtaleperioden til dekning av lønnsutgifter og driftskostnader. Etter normal kommunal standard, fordeler kostnadene seg med 75% lønnskostnader og 25% driftskostnader. Det betyr etter "Molde-modellen" at 2 mill kroner går til dekning av lønnskostnader og 900 000 kroner går til drift.

Med det lønnsnivået vi har i dag, kan vi opprette ca. 4 årsverk til å drive selve mottaket. Daglig leder-funksjonen må dekkes av denne potten, og må komme på plass umiddelbart etter at vedtak er fattet om å søke etablert et mottak. Denne funksjonen var også det første vi ordnet etter vedtak om å etablere flyktningemottaket i 2002.

Hvis kommunen ikke selv ønsker å drive mottaket, har vi grunnstønad og pr plass-beløpet til styrking av de kommunale tjenestene vi uansett må yte til alle som oppholder seg i kommunen over en viss tid.

Ordførerens innstilling:

Bjugn kommunestyre tar rådmannens saksframlegg datert 12.10.2009 om etablering av asylmottak til orientering.